

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การนำเสนอแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน ในการพัฒนาชุมชนย่อย ในเขตเทศบาลตำบลวัดโบสถ์ ครั้งนี้ วิจัยโดยประยุกต์ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลตำบลวัดโบสถ์

การศึกษาค้นคว้าปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลตำบลวัดโบสถ์ ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมตัดสินใจ (Decision Making) การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ (Implementation) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits) และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) โดยการจัดทำการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) มีรายละเอียดดังนี้

1. แหล่งข้อมูล

ได้แก่ คณะกรรมการชุมชนของเทศบาลตำบลวัดโบสถ์ ทั้ง 10 ชุมชนที่ได้รับการแต่งตั้งจากเทศบาลตำบลวัดโบสถ์ ชุมชนละ 11 คน รวมทั้งสิ้น 110 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนที่ 1 ประเด็นคำถามที่ใช้ในการสนทนากลุ่มและแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) ในประเด็นการศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมค้นหาสาเหตุของปัญหา ด้านการมีส่วนร่วมวางแผนดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการปฏิบัติ ด้านการมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขอรับหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามถึงนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลวัดโบสถ์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม

ขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเอง มีผู้ช่วยผู้วิจัยเป็นผู้จดบันทึกเนื้อหาการสนทนากลุ่ม 1 คน ผู้ช่วยทั่วไป 1 คน พร้อมอุปกรณ์ก่อนลงสนาม

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดวัน เวลา สถานที่ นัดหมาย กับคณะกรรมการชุมชน ทั้ง 10 ชุมชน โดยจัดให้มีการสนทนากลุ่มครั้งละ 1 ชุมชน รวมทั้งหมด 10 ครั้ง โดยเริ่มดำเนินการเก็บข้อมูล ระหว่างเดือนพฤษภาคม – มิถุนายน พ.ศ. 2553

ขั้นตอนที่ 4 ลงสนามเก็บรวบรวมข้อมูลตาม วัน เวลา สถานที่ ที่ได้นัดหมายในขั้นตอนที่ 3 รวบรวมข้อมูล และคัดแยกข้อมูลออกเป็นหมวดหมู่ เพื่อให้สะดวกในการวิเคราะห์และตีความข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยนำข้อมูลที่ได้มาเรียบเรียงแล้วจัดระบบ พร้อมทั้งจะนำไปวิเคราะห์ในขั้นนี้ ได้แก่ การจัดบันทึก การบันทึกเสียง การถอดกาย จัดระบบข้อมูล เพื่อเตรียมไปสู่การให้ความหมายของข้อมูล การจัดหมวดหมู่ และการวิเคราะห์ในขั้นสุดท้าย

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลตำบลวัดโบสถ์

การกำหนดแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน ในการพัฒนาชุมชนย่อยในเขตเทศบาลตำบลวัดโบสถ์ เพื่อนำข้อมูลขั้นต้นที่ได้มาดำเนินการวิเคราะห์และสังเคราะห์ เพื่อกำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนา

1. แหล่งข้อมูล

ได้แก่ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นจากขั้นตอนที่ 1 ประธานคณะกรรมการชุมชนหรือผู้แทนกลุ่มของทั้ง 10 ชุมชน จำนวน 10 คน และเจ้าหน้าที่ของเทศบาลตำบลวัดโบสถ์ ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับคณะกรรมการชุมชน จำนวน 3 คน ได้แก่

1) นายบรรลือ ทองรัตน์ รองนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลวัดโบสถ์ เป็นผู้ที่รับผิดชอบงานด้านชุมชน มีความรู้ ความเข้าใจในด้านปัญหาของคณะกรรมการชุมชน ในเขตเทศบาลตำบลวัดโบสถ์เป็นอย่างดี

2) นางสาวชนากา พูลหน่าย รองปลัดเทศบาลตำบลวัดโบสถ์ เป็นผู้รับผิดชอบงานสำนักปลัด ของเทศบาลตำบลวัดโบสถ์ ด้านงบประมาณและโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับชุมชน

3) นายวิเชียร พูลนุช นักวิชาการสาธารณสุข เทศบาลตำบลวัดโบสถ์ เป็นบุคคลที่ทำงานกับชุมชน และทราบปัญหาในด้านต่างๆ ของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลวัดโบสถ์เป็นอย่างดี

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนที่ 2 ข้อมูลประเด็นปัญหาจากผลการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) เป็นการสนทนาที่มุ่งหาข้อสรุปจากข้อมูลขั้นตอนที่ 1 ที่ได้มาดำเนินการวิเคราะห์ร่างแนวทาง หาข้อสรุป เพื่อกำหนดแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการสังเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นกับเอกสารงานวิจัย การ

ประชุมกลุ่ม ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ ชุมชนในเขตเทศบาลตำบลวัดโบสถ์

ประเมินแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนที่ได้จากการ
สังเคราะห์ในขั้นตอนที่ 2 มาประเมิน

1. แหล่งข้อมูล

ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ได้แก่

1) นายบุญเลิศ แดงกวา ท้องถิ่นอำเภอวัดโบสถ์ เป็นบุคคลที่มีความรู้
ความชำนาญ และเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ ในด้านชุมชน ด้านการปกครอง และในด้านการพัฒนา
ชุมชนเป็นอย่างดี

2) นางพรพรรณ ศรีวิทยา พัฒนาการอำเภอวัดโบสถ์ เป็นบุคคลที่มีความรู้
ความชำนาญ และเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ ในด้านบุคคล ด้านชุมชน และในด้านการพัฒนาชุมชน
เป็นอย่างดี

3) นางสุวัลลีย์ ชนกนาศัย นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลวัดโบสถ์ เป็นบุคคลที่
ทำงานสัมผัสกับชุมชนโดยตรง มีความรู้ ความชำนาญในด้านบุคคล ด้านชุมชน ด้านการปกครอง
และในด้านการพัฒนาชุมชน เป็นอย่างดี

4) นายพรเทพ วิจิตรพงศ์ษา ปลัดเทศบาลตำบลวัดโบสถ์ เป็นบุคคลที่มีความรู้
ความชำนาญ และเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ ด้านกฎหมายท้องถิ่น ด้านการปกครองท้องถิ่น
และในด้านการพัฒนาชุมชน เป็นอย่างดี

5) อาจารย์ ดร.กมลภพ ยอดบ่อพลับ รองคณบดีคณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เป็นบุคคลที่มีความรู้ ความชำนาญ และเป็นผู้ที่มี
ความเชี่ยวชาญ ในด้านการพัฒนาสังคมและชุมชน เป็นอย่างดี

6) อาจารย์ ดร.ทัศนีย์ ปัทมสนธิ์ อาจารย์ประจำสาขาพัฒนาชุมชน คณะมนุษย
ศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เป็นบุคคลที่มีความรู้ ความชำนาญ
และเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ ในด้านบุคคล ด้านชุมชน ด้านการปกครอง และในด้านการพัฒนา
ชุมชนเป็นอย่างดี

7) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลำยอง สำเร็จดี อาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูล
สงคราม และเป็นนักวิจัยชุดโครงการการศึกษาเกี่ยวกับชุมชนซึ่งเป็นโครงการชุดที่ได้รับการคัดเลือก
เป็นงานวิจัยดีเด่นของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ประจำปี 2542

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วม

ของคณะกรรมการชุมชนโดยประยุกต์ใช้การประเมินด้วยวิธี Joint Committee Program Evaluation Standards ของ Stufflebeam and Shinkfield (2007 : 87-93) ด้วยการประเมินครอบคลุมใน 4 มิติ ได้แก่ ด้านประโยชน์ (Utility) ด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) ด้านความเหมาะสม (Propriety) ด้านความถูกต้อง (Accuracy)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการกำหนดรูปแบบในขั้นตอนที่ 2 จากคณะกรรมการชุมชน ประธานคณะกรรมการชุมชน จำนวน 10 คน และเจ้าหน้าที่ของเทศบาลตำบลวัดโบสถ์ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับคณะกรรมการชุมชน จำนวน 3 คน แล้วนำมาให้ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาและดำเนินการประเมินแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน ในการพัฒนาชุมชนย่อย ในเขตเทศบาลตำบลวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, 102-103)

- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51-5.00 หมายถึง คุณภาพของรูปแบบ อยู่ในระดับมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51-4.50 หมายถึง คุณภาพของรูปแบบ อยู่ในระดับมาก
- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51-3.50 หมายถึง คุณภาพของรูปแบบ อยู่ในระดับปานกลาง
- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51-2.50 หมายถึง คุณภาพของรูปแบบ อยู่ในระดับน้อย
- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.50 หมายถึง คุณภาพของรูปแบบ อยู่ในระดับน้อยที่สุด